Өлмейтұғын артынан із қалдырған

Орындаған: Абдужаббарова И.
Тобы: 117-14
Қабылдаған: Нұрпейісов Н.

Ашық сабақтар

Міржақып Дулатұлы

www.ZHARAR.com

Лақап аты:
Мир Якуб

Туған күні: 25 қараша 1885

Туған жері: Қостанай обл., Жангелдин ауд.

Қайтыс болған күні: қазан 1935 (49 жас)

Азаматтығы: Түркістан автономиясы

Мансабы: ақын, жазушы, саясаткер

Бағыты: саяси

Жанры: реализм

Міржақып Дулатов

(1885-1935)

«Оян, казак»

Көзіңді аш, оян қазақ, көтер басты,
Өткізбей қараңғыда бекер жасты.
Жер кетті, дін нашарлап, хал арам боп,
Қарағым, енді жату жарамас-ты.

М.Дулатов

www.ZHARAR.com

МІРЖАҚЫП ДУЛАТҰЛЫ

Қазақ

Серке

Айқап

www.ZHARAR.com

Діни көзқарастары орын алған өлеңдер:

Мәсжід медресе хақында

Қазақ халқына діни бір уағыз

Жесір дағуалары хақында

Я, Алла

Оян, Қазақ!

"Насихат ғумумия"

Ислам діні адамзатты оқуға, имандылыққа, тәртіпке шақырып, әлемдік мәдениеттті, бекіген құндылықтарды меңгеруге шақырушы күш. Сол кездегі ағартушылар ислам дінін қазақты алға сүйрер күш ретінде есептейді.

М.Дулатұлының ойынша, ислам діні белгілі бір тәртіппен уағыздалса, сонда ғана қазаққа мол пайда боларын кәміл түсінеді.

Әуелі үйренетін бір ғылымың,
Өзіңнің мұсылманша дін ғылымың.
Шарттарын исламның кәміл білсең,
Ахиреттік азық берер шын ғылымың.

www.ZHARAR.com

1907 ж. “Серке” газеті, "Біздің мақсатымыз" мақаласы:

"... Енді шенеуніктер біздің дінімізге, атадан мұра болып келе жатқан әдет-ғұрпымызға, біздің молдаларға ғана тиісті неке мәселесіне да араласа бастады, діни кітаптарды тұтқынға алды",- деп дінге қатысты қыспақтың кейбір қисынсыз негіздерін таратып баяндаған.

www.ZHARAR.com

"***Мәсжід (мешіт) - медресе хақында***"

"Дегенмен "мен мұсылман", іс бітпейді,
Бұл күнде жұрттың көбі дін күтпейді.
Қазақша киім киіп, сөйлегенмен,
Мойныңнан фарыз, уәжіп бір түспейді

"Қазақтың көп жерінде мешіті жоқ,
Жоғына себеп болған миссионер поп.
Екінші, халықтың өзі ықылассыз,
Не ғылып исламға ашылсын ход"?

"Оңбассың бойда жүрсе бұл мінезің,

www.ZHARAR.com

"Насихат ғумумия" деп аталатын он жеті бөлімнен тұратын ұзақ өлеңі. Оның дінге қатысты шумақтары да баршылық.

"Тарылып дін, дүниеміз бара жатыр,
Япырмау, білген бар ма - мұны ғажап?
Ойламас ертеңгісін не болар деп,
Салынып жалқаулыққа біздің қазақ",

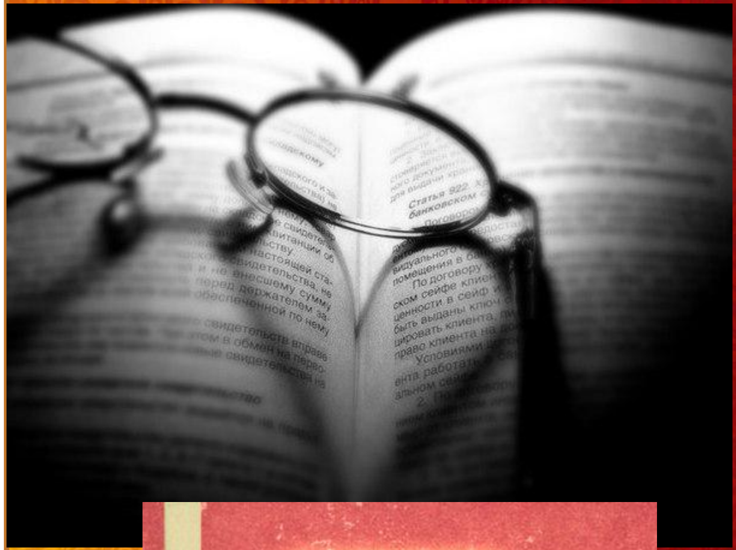

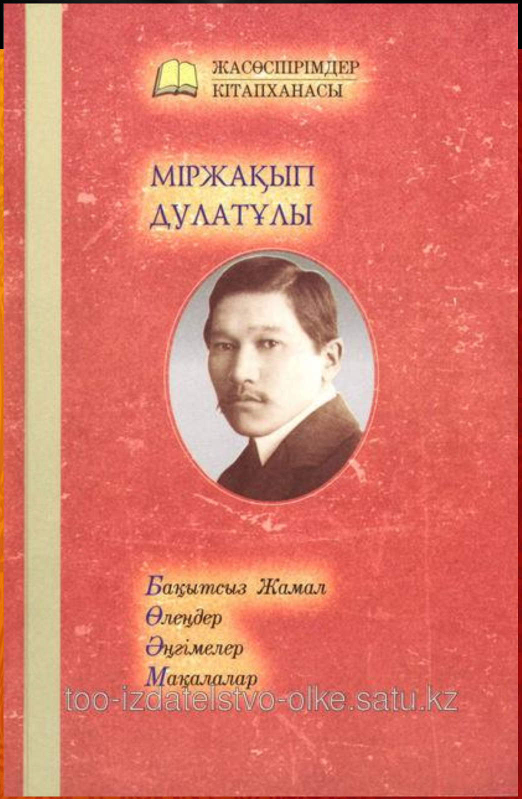

- деп ақын, имандылықтың өрісін кеңейте алмаудың кесіріне шыланып қалмаудың сезімінен сақтандырады.

«Я, алла!» өлеңінде жаратқаннан өз халқына әділдік, ғылым, өнер, білім сұрайды.

www.ZHARAR.com

Я, алла! Ғаламыңды жаратқаның,
Жүзіне махлұқтарды таратқаның,
Өндіріп бір адамнан мұнша халық,
Әлсізді күштілерге қаратқаның.

Сонда да панаң күшті, құдіретім,
Жылатпау нашарларды өз міндетің.
Қашқан да, қуғандағы барар саған,
Жоқты бар, бар нәрсені жоқ ететін.

Ағартушы ретінде Міржақып өз ұлтының болашағын алыстан болжап, халқымыздың ғұмыр бойы келе жатқан мәдениетінен ажырап қалғысы келмейді. Дін- Ұлттық мәдениет пен ұлттық тәрбиеге тікелей қатысты екенін тереңнен сезе отырып, өскелең ұрпақты өз өлең ж

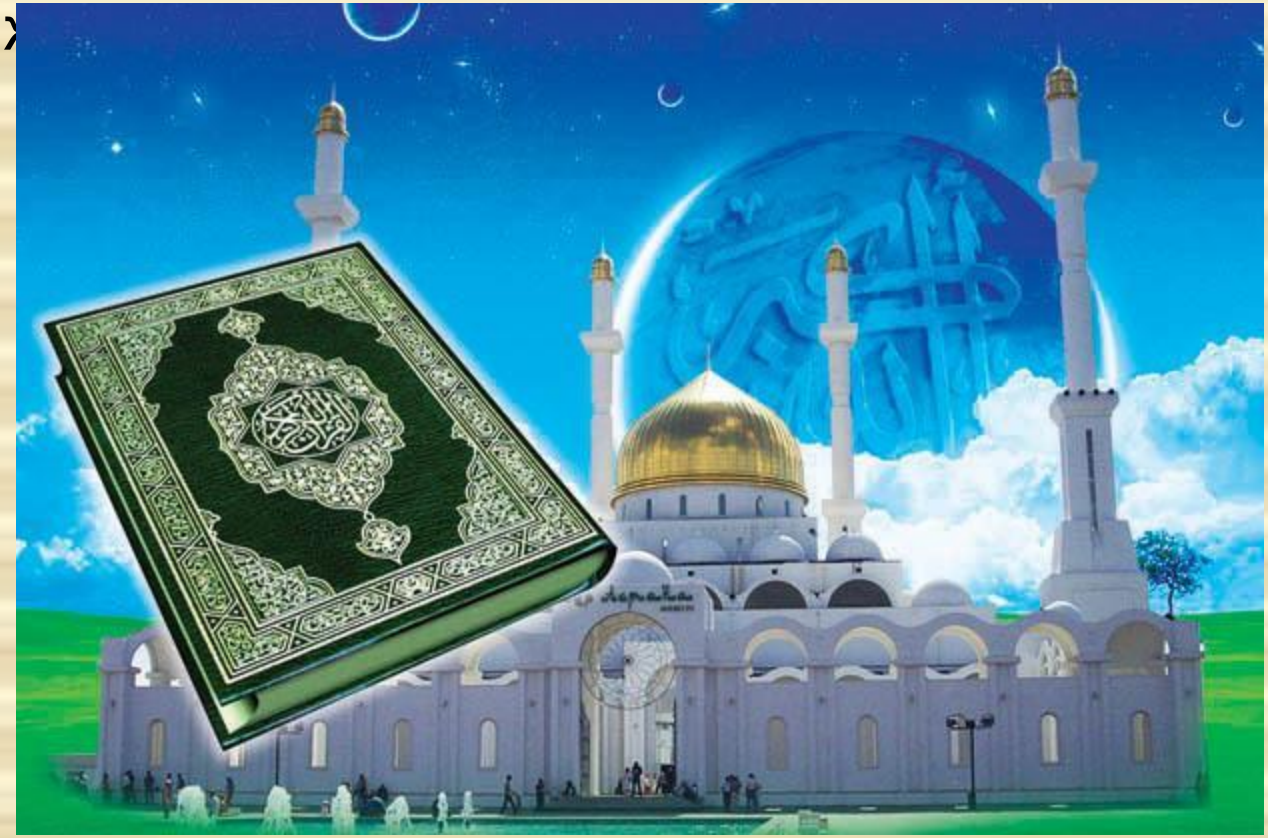

www.ZHARAR.com

Оян, қазақ!

Өз дініңді ұмытпа,

Дініңді сен ардақтағын, құнтта!

Көз алдыңда тура жолың тұрғанда,

Қателесіп жаман жолмен былықпа!